

**ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН 2018

 70592225, 70593208, 70592208,
70592225

 WWW.AUDIT.MN

 ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН
АУДИТЫН ГАЗАР

 DUNDGOVI@AUDIT.GOV.MN

Гарчиг

Товчилсон үгийн тайлбар	3
Нэг. Удирдлага зохион байгуулалт	4
Хоёр. Санхүүгийн тайлангийн аудит	5
Гурав. Гүйцэтгэлийн аудит	7
Дөрөв. Нийцлийн аудит	7
Тав. Өөрийн төлөвлөгөөт аудит	8
Зургаа. Дотоод ажил	10
Долоо. Санхүүгийн тайлагнал, төсвийн гүйцэтгэл	13
Найм. Дүгнэлт, санал	14

Товчилсон үгийн тайлбар

ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар
ХАК	Хувийн аудитын компани
ХАСХОМ	Хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө орлогын мэдүүлэг
БНХАУ	Бүгд найрамдах Хятад ард улс

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН 2018 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

2018-07-03

Мандалговь

Нэг. Удирдлага зохион байгуулалт

Монгол Улсын Ерөнхий аудитор 2018 онд “Аудитын чанар, үр өгөөжийг дээшлүүлэх” зорилтыг дэвшүүлсэн.

Дээрх зорилтын хүрээнд байгууллагын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулан, аудитын менежер, ахлах аудитор, аудитор нарын үр дүнгийн гэрээ байгуулж, үйлчилгээний ажилтантай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллав.

Төрийн аудитын газар Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн тушаалаар баталсан бүтэц, орон тооны дагуу санхүүгийн аудитын албанд 4, гүйцэтгэлийн аудитын албанд 2, нийцлийн аудитын албанд 2 хүний бүрэлдэхүүнтэй, 3 багийн зохион байгуулалтаар нийт 11 орон тоогоор үйл ажиллагаа явуулж байна. Нягтлан бодогч, дотоод ажил хариуцсан ажилтан, нярав-жолоочтой хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаа.

Ажиллагсдын 10 нь нягтлан бодогч, эдийн засагч мэргэжилтэй, үүнээс 5 нь Монгол Улсын мэргэшсэн нягтлан бодогч байна.

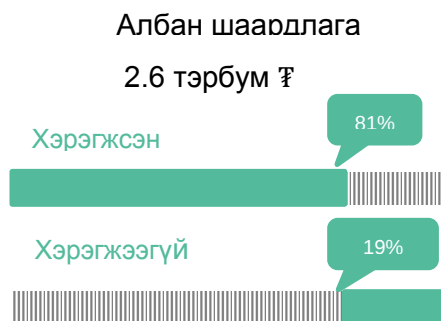
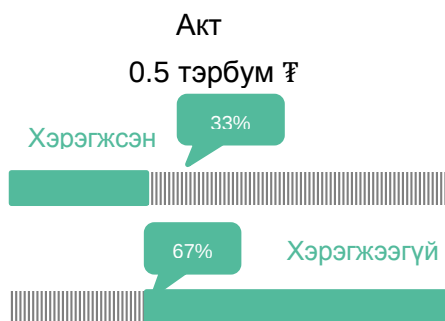
Санхүүгийн тайлангийн аудитад **209** байгууллага хамрагдаж, бүх шатны төсөв захирагч нарт аудитлагдсан тайлан, гэрчилгээг гардуулан өгөөд байна.

Нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэлийн **2**, нийцлийн **2**, өөрийн санаачилга болон аймгийн ИТХ-ын захиалгаар гүйцэтгэлийн **3**, нийцлийн **3** аудитыг гүйцэтгэхээр үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгаснаас гүйцэтгэлийн **3** аудит /үүнээс **2** аудитыг судалгааны түвшинд гүйцэтгэсэн/, нийцлийн **2** аудитыг бүрэн гүйцэтгэсэн.

Нийт алдаа, зөрчил /тэрбум ₮ /

Гүйцэтгэл, нийцэл, санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт **12,517.4** сая төгрөгийн алдаа зөрчил илрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 29 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Тайлант хугацаанд хохирлыг нөхөн төлүүлэх **510.6** сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоосноос **26.8** сая төгрөгийг орон нутгийн төсвийн орлогод, **144.9** сая төгрөгийг тухайн байгууллагын дансанд

төвлөрүүлснээр хэрэгжилт **33** хувьтай байна.

Аудитаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгуулахаар нийт **2,603.1** сая төгрөгийн хугацаатай албан шаардлага өгсний **2,100.4** сая төгрөгийн албан шаардлагыг буюу **81** хувийг харилцагч байгууллага хугацаанд нь хэрэгжүүлж хариу ирүүлжээ.

Тайлант онд **84** заалт бүхий зөвлөмжийг харилцагч байгууллагад хүргүүлснээс **25** заалт нь хэрэгжиж, үлдсэн 59 зөвлөмжийн хувьд хариу ирүүлэх хугацаа болоогүй байна.

Аудитын явцад **1,433.8** сая төгрөгийн үр өгөөж бүртгэж, **9,159.5** сая төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Байгууллага 2018 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт **893.9** сая төгрөгийн үр өгөөжийг харилцагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүлсэн бөгөөд нэг төгрөгт ногдох үр өгөөж **9.3** төгрөг байна.

Хоёр. Санхүүгийн тайлангийн аудит

Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1, 8.9.2, 8.9.3, 8.9.4, 8.9.8, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.2.1, 15.2.2, 18.2 дахь заалтын дагуу бүх шатны төсөв захирагч нарын болон ОНӨААТҮГ-уудын 2017 оны санхүүгийн тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн үнэн зөв гаргасан эсэх талаар дүгнэлт гаргаж баталгаажууллаа.

Тайлант хугацаанд санхүүгийн тайлангийн аудитад төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн тайлан **1**, сумдын нэгтгэсэн тайлан **15**, нийгмийн даатгалын нэгтгэсэн тайлан **1**, Засгийн газрын тусгай сангийн **4**, орон нутгийн тусгай зориулалтын сангийн **31**, төсвийн шууд захирагчийн **139**, ОНӨААТҮГ-ын **18**, нийт **209** байгууллагын санхүүгийн тайлан хамрагдав.

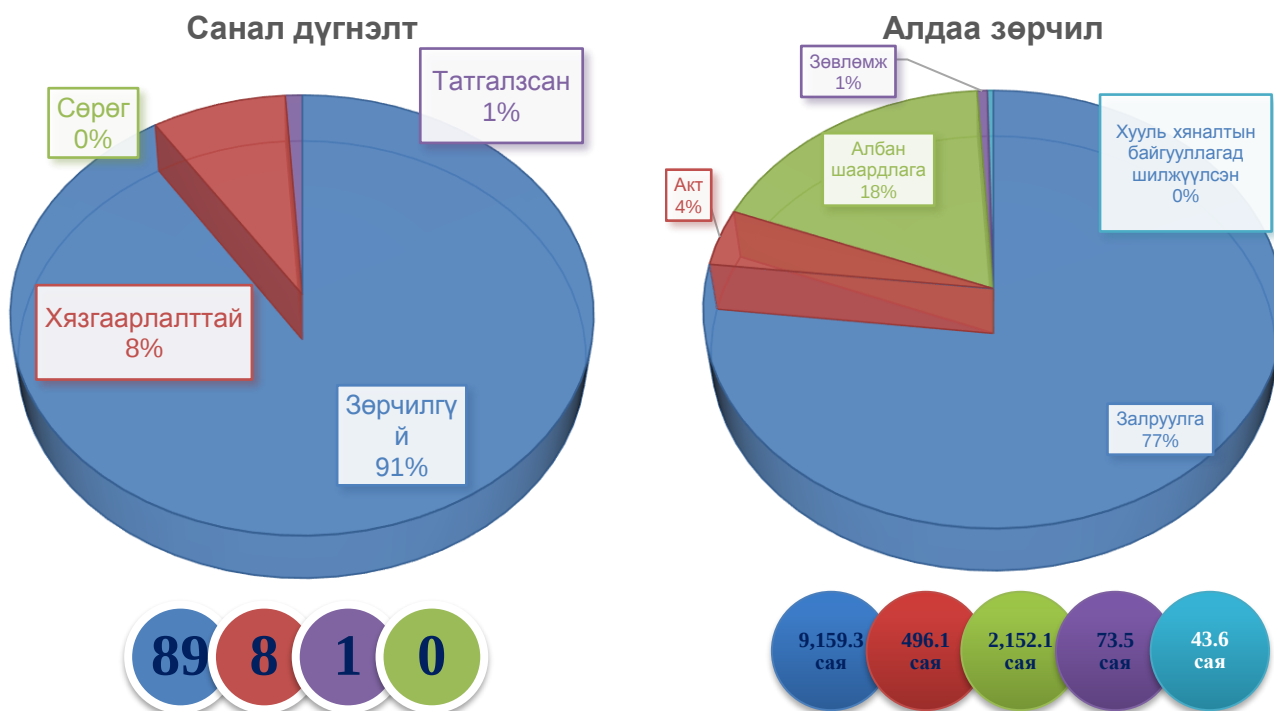

Санхүүгийн тайлангийн аудитад нийт 210 төсөв захирагчийн санхүүгийн тайлан хамрагдахаас Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын тушаалаар батлагдсан журмын дагуу шалгуур хангасан **13** байгууллагад итгэл үзүүлж, аудит хийлгүй өнжөөж, үйл ажиллагаа явуулаагүйгээс Хот тохижуулах газар ОНӨААТҮГ-т аудит хийгдээгүй. Аудитад хамрагдсан байгууллагуудаас **67** төсвийн шууд захирагч, **31** орон нутгийн тусгай зориулалтын сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгаж, **98** байгууллагад дүгнэлт гаргасан.

Үүнээс **89** байгууллагад “**Зөрчилгүй**”, 8 санхүүгийн тайланд “**Хязгаарлалттай**”, 1 байгууллагад “**Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзах**” санал дүгнэлт гаргалаа.

“Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт авсан Цагаандэлгэр сумын Эрүүл мэндийн төв, Өндөршил сумын ЗДТГ, Номын сан, Гурвансайхан сумын Эрүүл мэндийн төв, Адаацаг сумын Эрүүл мэндийн төвийн дарга, нягтлан бодогч, Баянжаргалан, Цагаандэлгэр, Гурвансайхан сумын Засаг дарга, Санхүүгийн албаны дарга нарт буюу 16 албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага хүргүүлснээс 6 албан шаардлага хэрэгжсэн байна.

“Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан” Нийтлэг үйлчилгээ ОНӨААТҮГ-ын дарга, нягтлан бодогч нарыг ажлаас халах саналыг эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүллээ.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт **11,926.0** сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс аудитын явцад залруулж болох **9,159.3** сая төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулсан. **2,152.1** сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулахаар хугацаатай албан шаардлага хүргүүлж, хохирлыг нөхөн төлүүлэхээр **496.1** сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоон, санхүүгийн үйл ажиллагааг сайжруулахаар 45 заалт бүхий **73.5** сая төгрөгийн зөвлөмжийг тус тус өглөө.

Мөн санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад хууль тогтоомж зөрчсөнөөс гадна гэмт хэргийн шинжтэй байх магадлалтай нийт **43.6** сая төгрөгийн 4 асуудлыг Авлигатай тэмцэх газар болон аймгийн Цагдаагийн газарт шилжүүлсэн. Үүнээс Цагдаагийн газарт шилжүүлсэн 3 асуудалд Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 30.8 дугаар зүйлийн 1.2 дахь хэсгийг удирдлага болгон хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзсан хариуг ирүүлээд байна.

Төсвийн шууд захирагч нарын 2017 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, сумдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн урьдчилсан дүнг аймгийн Засаг дарга, сумдын Засаг дарга нарт танилцуулж, аймгийн хэмжээнд Сум хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтрэлттэй 1,082.4 сая төгрөгийн зээлийн авлагыг барагдуулах талаар уулзалт зохион байгуулж, сумдын Засаг дарга нартай зээлийн авлага барагдуулах хугацааг тохирон, уулзалтын тэмдэглэлээр баримтжуулсан. Үүний дагуу сумдын Засаг дарга, ажил хариуцсан мэргэжилтнүүд ажлын төлөвлөгөө гарган, эхний хагас жилийн байдлаар 402.0 сая төгрөгийг барагдуулсан нааштай үр дүн гарч эхэлж байгаа юм.

Сумдад ажиллах үеэр 2017 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг газар дээр нь шалгаж, байгууллагын дарга, нягтлан бодогч нарт

аудитаар илэрсэн зөрчлийг арилгах төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжилтийн тайланг ирүүлж хэвших талаар зөвлөж, цаашид хамтарч ажиллахад анхаарах асуудлуудыг ярилцан, ажил сайжруулах зөвлөмж өгч үүрэгжүүлэн, оны эцэст биелэлтийг тооцохоор ажиллаж байна.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 523, аудитын өртөг 74.9 сая төгрөг, хүлээн зөвшөөрөгдсөн үр өгөөж 410.6 сая төгрөг.

Гурав. Гүйцэтгэлийн аудит

ҮАГ-ын нэгдсэн удирдамж, төлөвлөгөөгөөр 2018 онд 2 гүйцэтгэлийн аудит хийхээр төлөвлөснийг судалгааны түвшинд гүйцэтгэж, холбогдох судалгаа, зөрчлийн жагсаалтыг Гүйцэтгэлийн аудитын газарт хүргүүлж ажиллаа.

3.1 “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр ашиг” сэдэвт ҮАГ-ын нэгдсэн төлөвлөгөө, удирдамжаар гүйцэтгэсэн аудитын гүйцэтгэлийн үе шатны ажлыг хийж, холбогдох судалгааг ҮАГ-т хүргүүлээ.

Аудитаар барилгын засварын ажлыг барилгын хувийн хэрэгт хөтлөөгүй, гүйцэтгээгүй ажилд санхүүжилт олгосон, зарим худалдан авах ажиллагааг журмын дагуу зохион байгуулаагүй, батлагдсан төсөвт өртгийг өөрчлөн тендер зарласан, тендерийн хавтаст хэргийн материалын бүрдэл дутуу, үнийн санал ирүүлэх тендерийн урилгыг хүргүүлсэн баримт байхгүй зэрэг зөрчлүүд илэрсэн.

Аудитын төгсгөлд өргөтгөсөн Удирдлагын зөвлөлийн хурал хийж, аудитын дүнг шалгагдагч байгууллагын удирдлага, санхүүгийн ажилтан бусад холбогдох албан тушаалтанд танилцуулсан.

Аудитаар нийт 119.8 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж түүнийг арилгуулахаар хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 105, аудитын өртөг 5.0 сая төгрөг, бүртгэсэн аудитын үр өгөөж 30.8 сая төгрөг.

3.2 “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй дуусаагүй барилгуудад хийх аудит”-тай холбоотой судалгаа, фото зургуудийг ҮАГ-т хүргүүлсэн.

Дөрөв. Нийцлийн аудит

2018 онд ҮАГ-ын нэгдсэн удирдамжаар “Орон нутгийн хөгжлийн сан, сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийн зарцуулалт үр дүн”, “Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт” -д аудит хийгдэх төлөвлөгөөтэй бөгөөд тайлант хугацаанд дээрх 2 аудитыг хийх хугацаа болоогүй байсан болно.

Нийцлийн аудит:

Тайлант хугацаанд Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2018 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг үндэслэн, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын захиалга болон өөрийн санаачилгаар 3 нийцлийн аудит хийхээр төлөвлөснөөс 2 аудитыг бүрэн дуусгалаа.

15.5 сая |
Тэмдэгтийн
хураамжийн
орлого
төвлөрүүлээгүй.

Нийцлийн аудитаар нийт **195.1** сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, аудитын явцад **0.3** сая төгрөгийг залруулан, **14.5** сая төгрөгийн 7 төлбөрийн акт тогтоож, **180.3** сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулахаар хугацаатай **28** албан шаардлага хүргүүлээд байна.

5.1 “Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн орон нутагт хамааралтай заалтын хэрэгжилт” /ДУА-2018-03-НА/-д аудит хийж аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн “Аймгийн хэмжээнд Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байна.” гэсэн дүгнэлт өглөө.

Аудитаар нийт 15.5 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, аудитын явцад 1.0 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулж, 14.5 мянган төгрөгийн хохирлыг барагдуулахаар хугацаатай төлбөрийн акт тогтоож, 3 албан тушаалтанд зөрчлийг арилгуулах, 2 албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл ногдуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлж хэрэгжилтийг бүрэн хангуулж ажиллаа.

Тус 15.1 сая 10 000 000.00 ₮-ийн 3 санхүүгийн бус үр өгөөжөө ажиртгаж, үр өгөөжийг харилцагч байгууллагаар бүрэн хүлээн зөвшөөрүүллээ.

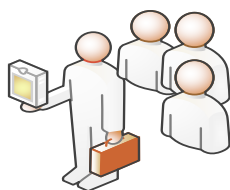
Аймаг, сумдын ИТХ, Засаг дарга, аймгийн Татварын хэлтэс, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын дарга нарт 24 заалт бүхий зөвлөмж, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд хүргүүлэх саналыг Үндэсний аудитын газарт хүргүүлсэн.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 137, аудитын өртөг 5.0 сая төгрөг, хүлээн зөвшөөрүүлсэн үр өгөөж 12.8 сая төгрөг.

5.2 “Төрийн албаны Дундговь аймаг дахь салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаа” /ДУА-2018-01-НА/ хууль, тогтоомжид нийцсэн эсэхэд аудит хийж аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн “Сонгон шалгаруулалтгүйгээр удирдах болон төрийн албаны жинхэнэ албан хаагчийг томилсон зөрчил байсаар байна.” гэсэн дүгнэлт өглөө.

Аудитаар нийт **180.3** сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, **180.3** сая төгрөгийн зөрчилд **1** албан шаардлага, төрийн жинхэнэ албан хаагч болон удирдах ажилтны томилгоотой холбоотой зөрчлийг арилгуулахаар **14** албан шаардлагыг холбогдох албан тушаалтнуудад хүргүүлсэн.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 90, аудитын өртөг 5.4 сая төгрөг, бүртгэсэн аудитын үр өгөөж 180.3 сая төгрөг.

180.3 | Эрх бүхий албан тушаалтны буруутай шийдвэрээр төрд учирсан хохирлын дүн

5.3 “Мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний хэрэгжилт”-д хийх нийцлийн аудитын төлөвлөлтийн үе шатны ажлыг хэрэгжүүлж төлөвлөгөө хөтөлбөрийг батлуулж аудитын гүйцэтгэлийн үе шатны ажлыг эхлүүлсэн.

Гүйцэтгэлийн аудит:

2018 оны эхний хагас жилд өөрийн санаачилгаар 2 гүйцэтгэлийн аудит хийхээр төлөвлөснөөс 1 аудитыг бүрэн гүйцэтгэж, 1 аудитын гүйцэтгэлийн үе шатны ажлыг хэрэгжүүлж байна.

5.4 “Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхэр төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүн, үр ашиг”-т гүйцэтгэлийн аудит хийж аудитын нотлох баримтанд үндэслэн “Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт үр дүн муутай байна.” гэсэн ерөнхий дүгнэлт өглөө.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төсөл, арга хэмжээ хэрэгжүүлэхэр төлөвлөсний 63.7 хувь нь Засаг даргын мөрийн хөтөлбөр, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэлтэй уялдаагүй, хийгдэх ажил, хүрэх үр дүн тодорхойгүй, тооцоо судалгаа хийгдээгүй төсөл, арга хэмжээг бөөн дүнгээр баталсан, зарим худалдан авах ажиллагааг журмын дагуу зохион байгуулаагүй, батлагдсан төсөвт өртгийг өөрчлөн тендер зарласан, тендерийн хавтаст хэргийн материалын бүрдэл дутуу, үнийн санал ирүүлэх тендерийн урилгыг хүргүүлсэн баримт байхгүй зэрэг зөрчлүүд илэрсэн.

Аудитаар нийт 270.6 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлснээс 144.9 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулахаар хугацаатай албан шаардлага хүргүүлж, 125.8 сая төгрөгийн алдаа дутагдалд зөвлөмж өгч ажилласан.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 84, аудитын өртөг 3.0 сая төгрөг.

6.1 Хүний нөөц

Ажилтнуудын гэр бүлийнхнийг хүлээн авч, төрийн аудитын байгууллага, ажилтнууд болон үйл ажиллагааны талаар танилцуулах нээлттэй өдөрлөг зохион байгуулсан нь ажилчдад ажиллах урам зориг, эрч хүч өгсөн ажил болсон.

Тэргүүлэх аудиторын ХАСХОМ баталгааны хуудсыг УАГ-ын Тамгын газарт хүргүүлсэн. Ажилтнуудын ХАСХОМ-ийг нууцын ажилтан хүлээн авч, баталгааны хуудсыг хянаж, аудит бүрт ашиг сонирхлын зөрчилгүй талаарх мэдэгдлийг аудиторуудаар гаргуулан баталгаажуулж байна.

Төрийн болон албаны нууц хамгаалах ажилтан, нууц мэдээлэлтэй танилцах эрх бүхий албан хаагчдын мэдээллийг аймаг дахь Тагнуулын хэлтэст хүргүүлж, аюулгүй байдлын шалгалтад хамруулав. Тэргүүлэх аудитор П.Төвсанаа, аудитын менежер Х.Наранцацрал, ахлах аудитор Д.Ихбаяр нарыг нууц мэдээлэлтэй танилцах эрх бүхий албан хаагчийн жагсаалтад оруулж, төрийн болон албаны нууц хамгаалах чиг үүргийг аудитор Б.Гантуяад хариуцуулсан.

“Таныг сонсьё” нээлттэй хаалганы өдөрлөгийн үеэр Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Ихбаяр, аудитор Ж.Угтахбаяр болон аудитороор ажиллаж байсан С.Жалбаа нар Сангийн яамны “Жуух бичиг”-ээр, нярав-жолооч Ж.Мөнхбал “Онц тээвэрчин” цол тэмдгээр шагнагдсаныг гардуулж өглөө.

Бүх нийтээр мод тарих өдөр байгууллагын хамт олон нийт 55 мод тарив.

Төрийн аудитын газрын даргаар ажиллаж байгаад тэтгэвэрт гарсан Т.Оюунчимэгийн хүү нь сураггүй алга болоод нас барсан байдалтайгаар олдсон. Үүнтэй холбоотой 2 удаагийн мөнгөн тусламж үзүүлж, ажил явдалд 3 хүний төлөөлөл оролцуулан, эмгэнэл илэрхийллээ.

6.2 Мэргэжлийн тасралтгүй сургалт

Аудитын менежер Х.Наранцацрал БНХАУ-ын Наньжин хотод зохион байгуулагдсан “Залилангийн эрсдэл, материаллаг байдлын түвшинг үнэлэх”, “Чанарын хяналт”, “Бэлчээрийн аудит”, “Их хэмжээний өгөгдөлтэй ажиллах” сэдвээр сургалтад хамрагдаж, заагдсан хичээлээр сургалт зохион байгуулж, танилцуулга хийлээ.

Сангийн яамнаас зохион байгуулсан “Худалдан авах ажиллагааны аудит” сэдэвт сургалтанд ахлах аудитор Ч.Бэрхсайхан, Д.Ихбаяр нар хамрагдсан.

Үндэсний аудитын газраас зохион байгуулсан шинэ ажилтны сургалтанд аудитор Ж.Угтахбаяр, Р.Хаш-Эрдэнэ, аудитын менежерүүдийн сургалтад Х.Наранцацрал нар хамрагдсан.

6.3 Мэдээллийн ил тод байдал, мэдээлэл түгээх

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газраас төрийн аудитын байгууллагын зорилго, чиг үүргийг иргэдэд үнэн зөвөөр хүргэж ойлгуулах, тэдний санал бодлыг сонсох зорилгоор “Таныг сонсьё” нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг анх удаа санаачлан зохион байгууллаа. Өдөрлөгийг Сайнцагаан, Дэлгэрцогт, Дэрэн, Эрдэнэдалай, Сайхан-Овоо сумдын иргэд, төрийн албан хаагчид буюу 1000-аад иргэдийг хамруулан, нийт 4 удаа зохион байгууллаа.

Өдөрлөгийн хүрээнд 2017 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүн, 2018 онд хийх аудитыг танилцуулж, 2019 онд хийх аудитын сэдвийн санал авах, аудитын байгууллагын үйл ажиллагааг үнэлэх, Шилэн дансны тухай хууль, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн журмын хэрэгжилттэй холбоотой асуудлуудаар санал асуулга авч дүнг нэгтгэж, цаашид хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөнд тусган ажиллахаар шийдвэрлэсэн юм.

Өдөрлөгийн үеэр төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагаа, чиг үүрэгтэй холбоотой мэдээлэл авч, 10 гаруй иргэн асуулт асуун, санал шүүмжлэл хэлж төрийн аудитын байгууллагын тухай урьд өмнө нь мэдээлэл муутай байснаа илэрхийлж, анх удаа иргэдийн дунд нээлттэй хаалганы өдөрлөг зохион байгуулж буйд талархалтай хандан, цаашид төрийн бүх байгууллагууд иргэдээ сонсож, тайлангаа танилцуулан тэднээс үнэлгээ авч, ажлаа дүгнэж байх саналыг гаргаж байлаа.

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын танилцуулга, 2017 оны үйл ажиллагааны үр дүн, 2018 оны төлөвлөгөөг Дундговийн амьдрал сонинд тусгай дугаар болгон нийтлүүлж, 1000 ширхэг сонинг нээлттэй хаалганы өдөрлөгийн үеэр тараалаа.

Мөн төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагаа, гүйцэтгэсэн аудитын дүнг тогтмол нийтлүүлж байхаар Дундговийн амьдрал сонинтой гэрээ байгуулан ажиллаж байна.

Байгууллагын цахим хуудсанд хандах хандалтын тоог нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааг олон нийтэд ил тод мэдээлэх зорилгоор facebook хуудсаар дамжуулан гүйцэтгэсэн аудитын тайлан, үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийг тогтмол байршуулж байна.

2018 онд гүйцэтгэсэн санхүүгийн аудитын үед тогтоосон төлбөрийн акт, зөрчлийг арилгуулахаар хүргүүлсэн албан шаардлагуудыг

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР ТӨРИЙН АУДИТЫН ДЭД БАЙГУУЛЛАГА				
Эхлэл	Мэдээ	Харьяа байгууллага	Шалсан данс	Ил тод байдал
Дундговь: Төсвийн байгууллагуудын 2017 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар тогтоосон акт				
№	Аудитын нэр	Албан дугаар	Зөрчлийн дүн	Тогтоосон өдөр
1	Эрдэнэдалай сум Замнал	01/03	131 318	1/30/2018
2	Эрдэнэдалай ЗУТ	01/05	1 584 708	2/20/2018
3	Эрдэнэдалай Соёлын төв	01/06	58 800	2/5/2018
4	Улсын бүртгэлийн хэлтэс	01/08	58 000	2/6/2018
5	Өндөршил үйлдвэр	01/18	307 381	2/22/2018
6	Өндөршил Соёл	01/21	20 000	2/22/2018
7	Өндөршил Сургууль	01/22	386 000	2/22/2018
8	Өндөршил ЗУТ	01/26	93 000	2/23/2018
9	Улаанхотт явгах ухуан	01/30	405 631	2/23/2018
10	Сайнцагаан Т-р цэцэрлэг	01/31	270 000	2/23/2018
11	Номын сан	01/39	290 000	2/23/2018
12	А-р сургууль	01/40	270 000	2/23/2018
13	Сайнцагаан Т-р цэцэрлэг	01/45	1 237 608	2/26/2018
14	Байнхоргалын СХК	01/10	42 733 941	2/12/2018
15	Өндөршил СХК	01/11	58 623 131	2/13/2018
16	Дэрэн СХК	01/15	81 748 585	2/14/2018

audit.mn цахим хуудсанд байршуулсан нь байгууллагын ил тод байдлыг хангах чиглэлээр зохион байгуулсан бас нэгэн ажил байлаа.

“Төрийн албан хаагчдын ажлын хариуцлага, сахилга бат” сэдэвт зөвлөгөөнд тэргүүлэх аудитор П.Төвсанаа төрийн албан хаагчдад хандан илтгэл тавьж, удирдах ажилтнуудын сургалтад тэргүүлэх аудитор П.Төвсанаа хөгжлийн асуудлаар, аудитын менежер Х.Наранцацрал “Төсвийн захирагч, санхүүгийн ажилтнуудын манлайлал, ажлын хариуцлага” сэдвээр сургалт зохион байгууллаа.

Дундговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын өргөтгөсөн ээлжит VII хуралдаанд Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор П.Төвсанаа төсөв захирагч нарын 2017 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт, цаашид анхаарах асуудлын талаар мэдээлэл хийсэн нь аудитаар илэрсэн зөрчлийг арилгах тайлагналын дараах үе шатны ажлыг үр дүнтэй болгох нэг ажил байв.

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газраас төсвийн бүх шатны захирагч нар, санхүү бүртгэлийн ажилтнуудын өдөр тутмын ажилд хэрэглэгдэж байдаг нэн чухал шаардлагатай Улсын Их Хурал, Засгийн газрын тогтоол, салбарын сайдын тушаал, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, бусад заавар журмыг эмхэтгэсэн. Аудитаар илэрч байгаа зөрчил дутагдлын 60-70 хувь нь санхүү бүртгэлийн ажилтны хууль, эрх зүйн мэдлэг, ажлын дадлага туршлага, чадвартай холбоотой, 30-40 хувь нь ажилтнуудын ажлын хариуцлага, сахилга бат, ажилд хандах хандлага, дотоод хяналт шалгалт, санхүүгийн удирдлагатай холбоотой гарсан байна. Иймд төсвийн сахилга батыг сайжруулах, орлого нэмэгдүүлж, зардлыг бууруулах, төсвийн хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулах, арвилан хэмнэлтийн горимд ажиллаж сурах, санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, хууль эрх

зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх, аливаа алдаа дутагдал гарахаас урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсооход тус дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор тус номыг бүтээв.

6.4 Архив, албан хэрэг хөтлөлт

2018 оны хагас жилийн байгууллагын албан хэрэг хөтлөлтийн мэдээ

Албан хэрэг хөтлөлтийн стандартын дагуу хэвлэн, бүртгэлд бүртгэж, холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд цаасаар болон цахимаар хүргүүлсэн албан бичгүүд

Хүлээн авч,
бүртгэлийн дэвтэрт
бүртгэн, цохолт
хийлгэн холбогдох
хүмүүст өгсөн

Санхүү,
гүйцэтгэл,
нийцлийн
аудитын 122
албан
шаардлага, 50
төлбөрийн акт

Байгууллагууд
ад 270 албан
бичиг, 99
аудитын
гэрчилгээ

Тэргүүлэх
аудиторын А
дугаар
тушаал 14, Б
тушаал 4

Тэргүүлэх
аудиторын
хурлын
тэмдэглэл,
санхүүгийн
аудитын
дүнгийн хурлын
тэмдэглэл 7

ҮАГ-аас ирсэн
56, бусад
газраас ирсэн
362 албан
бичиг, хариутай
9 албан бичиг

Долоо. Санхүүгийн тайлагнал, төсвийн гүйцэтгэл

2017 оны санхүүгийн тайланг стандартын дагуу үнэн зөв гаргаж хуулийн хугацаанд “Улаанбаатар аудит корпораци” ХХК –аар аудит хийлгэж “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт авсан.

Санхүүгийн тайланг улирал, хагас жилээр хуулийн хугацаанд гаргаж, төсвийн зарцуулалтын тайлан мэдээг сар бүр гаргаж ҮАГ-т хүргүүлсэн.

Төсвийн тухай хуулийн дагуу байгууллагын 2019 оны төсвийн төслийг боловсруулан баталгаажуулж, ҮАГ-т хугацаанд нь хүргүүлсэн.

 Аудитын газар 2018 оны эхний хагас жилд 106.9 сая төгрөгийн төсөв зарцуулахаас гүйцэтгэлээр 96.0 сая төгрөгийг холбогдох зардалд зориулалтын дагуу зарцуулсан. 2018 оны 6 сарын төсөвт 1.8 сая төгрөгийн төсвийн зохицуулалт хийлгэх саналыг УАГ-т хүргүүлсэн боловч шийдвэрлэгдээгүйн улмаас санхүүгийн тайлангаар 0.7 сая төгрөгийн өр, 0.5 сая төгрөгийн авлагатай гарч байна.

Батлагдсан төсвийн хүрээнд санхүүгийн гүйлгээг хийж төсвийг, ҮИ ДӨӨЭЭӨДҮИ ААХОО
 ҮАДӨӨӨӨӨ, ИЕЭИ ЕЕИ АААДӨӨӨИ ДҮӨДҮИ, ОАААДҮИ ДҮӨДҮИТ СД, ОӨӨДЭЭ АҮД ОАЕЕАИ
 ААДӨӨ ААДӨӨАААӨӨӨАИ өгч, ДАДӨӨӨАА- ААЕӨӨӨЕААӨӨАДЭ тооцоо нийлэн АӨӨӨӨАӨ
 ААИ А.

[illegible]

Мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг ханын самбарт мэдээлж, Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу мэдээллийг shilendans.gov.mn сайтад сар бүр цаг хугацаанд нь байршуулж ажилласан.

Найм. Дүгнэлт, санал

Манай хамт олон Монгол Улсын Ерөнхий аудитор, аймгийн Төрийн аудитын газраас дэвшүүлсэн зорилтын хүрээнд байгууллагын 2018 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулан, эхний хагас жилд төлөвлөсөн ажлыг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

2018 оны эхний хагас жилд байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчилах, олон түмэнд аудитын байгууллагын хуулиар хүлээсэн чиг үүргийг үнэн зөвөөр таниулах, тэдний санал бодлыг нь аудитын ажилд тусгах, тэдэнтэй хамтран ажиллах, аудитын ажлын үр дүн, түүний биелэлтийг ил тод нээлттэй болгох, аудитын чанар, үр өгөөжийг сайжруулах чиглэлээр дорвитой ажил зохион байгуулсан.

Санал:

- ❖ Төсөвт зохицуулалт хийлгэх санал болон автомашины дугуй солих нөхцөл байдлыг харгалзан санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэж өгөх;
- ❖ Ажилчдын нийгмийн баталгаа хангах зорилгоор орон сууцны зориулалтаар авсан газарт орон сууц барих ажилд тодорхой хэмжээний дэмжлэг үзүүлэх;
- ❖ Орон нутгийн аудитын байгууллагын ажлыг дүгнэхдээ аудитын үр дүн, үр өгөөжийг харгалзаж үзэхийн зэрэгцээ шинэлэг санал санаачилга гаргасан байдал, олон түмний дэмжлэг, сэтгэл ханамжийн байдал, тухайн орон нутгийн иргэд нь аудитын байгууллагын ажлыг хэрхэн ойлгож дэмжиж байгаа байдал, аудитын байгууллагын нэр хүнд зэрэг үзүүлэлтийг анхаарч үзэж байх.

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР